

СРСР у 20-30 роки
XX сторіччя

НЕП (НОВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА)

1921 -1928

- Декретом ВЦВК від 23 березня 1921 року, прийнятим на підставі вирішень X з'їзду РКП(б).
- Ленін сам вказував, що поступки селянству були підпорядковані лише одній меті — боротьбі за владу: «Ми відкрито, чесно, без жодного обману, селянам заявляємо: для того, щоб утримати дорогу до соціалізму, ми вам, товариші селяни, зробимо цілий ряд поступок, але лише в таких-то межах і в такій-то мірі і, звичайно, самі судитимемо — яка це міра і які межі»

Головна політична мета НЕПу — зняти соціальну напруженість, укріпити соціальну базу радянської влади у вигляді союзу робітників і селян.

ПЛАН ДЕЕЛРО

(ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ
РОСІЇ)

- Комісію для розробки плану утворено 21 лютого 1920 року за вказівкою Володимира Леніна під головуванням Гліба Кржижановського
- Електрифікацію розуміли як технічну реконструкцію економіки на найновітнішій

▣ 29 грудня 29 грудня 1920 року план ГОЕЛРО затвердив 8-й Всеросійський з'їзд Рад. При його розробці найбільша увага фахівців приділялася Південному економічному району, до якого входили як відповідні території РСФРР, так і землі УСРР без урахування кордонів між республіками.

▣ План ГОЕЛРО, розрахований на 10—15 років, передбачав реконструкцію старих і побудову нових 20

теплових

електростанцій План

ГОЕЛРО, розрахований на 10—15 років, передбачав

реконструкцію старих і

Планувалося об'єднати після відбудови та спорудження в єдину систему 24 електростанції заводів і шахт, збудувати ДРЕС у Лисичанську Планувалося об'єднати після відбудови та спорудження в єдину систему 24 електростанції заводів і шахт, збудувати ДРЕС у Лисичанську, Гришиному (нині Красноармійськ) Планувалося об'єднати після відбудови та спорудження в єдину систему 24 електростанції заводів і шахт, збудувати ДРЕС у Лисичанську, Гришиному (нині Красноармійськ), звести Запорізьку ГЕС (Дніпрогес) на

ГОЛОДОМОР 1921-1923 РОКІВ

- Голод спричинили засухи Голод спричинили засухи і неврожай, що в 1921 Голод спричинили засухи і неврожай, що в 1921 р. охопили найважливіші зернові регіони Росії Голод спричинили засухи і неврожай, що в 1921 р. охопили найважливіші зернові регіони Росії — Поволжя Голод спричинили засухи і неврожай, що в 1921 р. охопили найважливіші зернові регіони Росії — Поволжя і Північний Кавказ Голод спричинили засухи і неврожай, що в 1921 р. охопили найважливіші зернові регіони Росії — Поволжя і Північний Кавказ, а в Україні її південні степові райони.
- І на початку січня 1922 року кількість голодуючих сягнула 18900000 осіб, у березні — 32500000, в червні — 41030000.
- 10 березня 10 березня 1922 року Раковський,

ВІЙСЬКОВІЙ КОММУНІЗМ

- Продрозкладка 1919р.
- Заборона приватної торгівлі 1920р.
- Заборона на приватну власність. 1920р.

НЕП

- Продподаток 1921
 - Дозвіл на приватну власність 1922
 - Введення нової грошової одиниці (червінець) 1922
 - Створення Ощадкас 1923
-

УТВОРЕННЯ СРСР 1922Р.

- 30 грудня 1922 р. на I Всесоюзному з'їзді Рад у Москві було урочисто проголошено утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Позиція В. Леніна щодо устрою нової держави переважила сталінський план «автономізації». За пропозицією Леніна, до складу нової держави входили рівноправні республіки: РСФРР, УСРР, БСРР і ЗСРР. Проте насправді всі найважливіші рішення приймалися лише в Москві.
- РСФРР – в. І. Ленін
- УСРР – Мануїльський Д. З.
- БСРР – Мяснікян О. Ф.
- ЗСРР – Норіманов.

У 1923 р. карбовано золоті монети масою 8,6 г (7,74 г чистого золота). Невелику кількість золотих монет випущено в 1925 р.

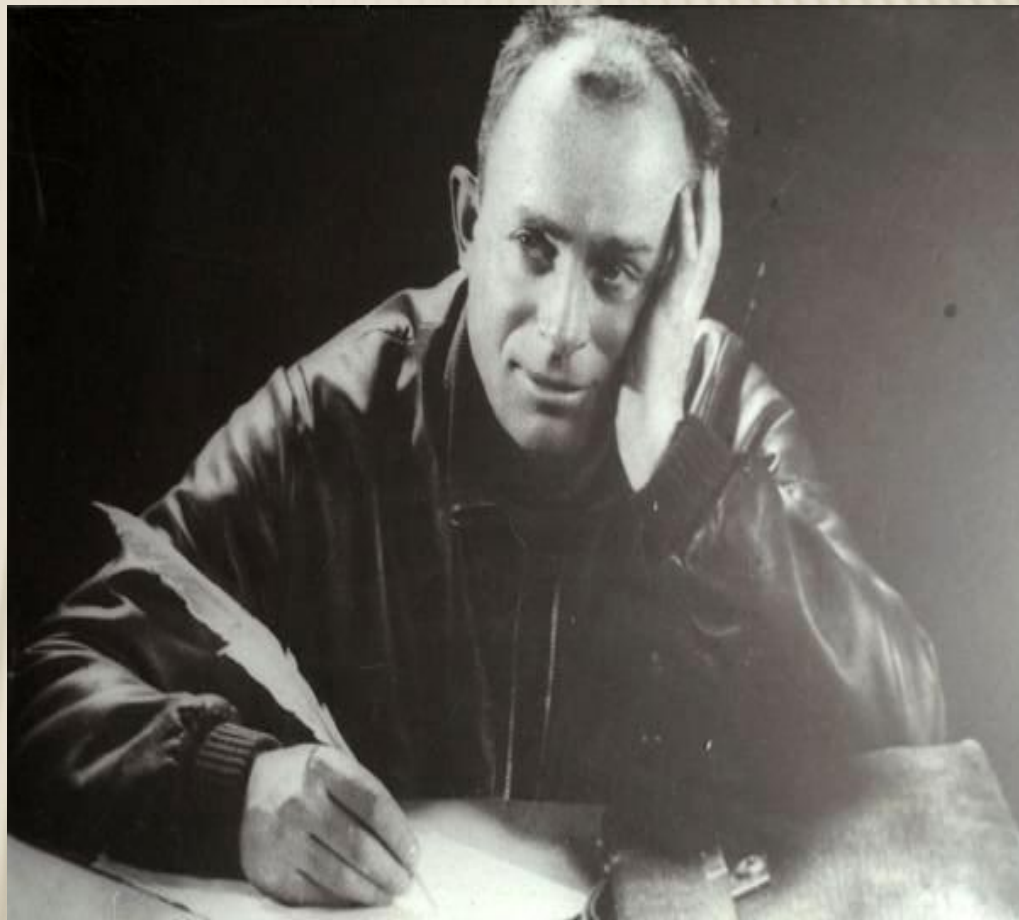

Коренізація - політика залучення представників корінного населення радянських республік та автономій до місцевого керівництва та надання офіційного статусу їхнім національним мовам. Проводилася у СРСР протягом 1920х років. Політика започаткована XII з'їздом РКП(б) у квітні **1923** року в Москві. Прикладом є українізація та білорусізація.

КУРС НА КОРЕНІЗАЦІЮ

ЗА ЧАСИ КОРЕНІЗАЦІЇ...

СМЕРТЬ ЛЕНІНА

- 21 січня 1924 р. помер засновник Радянської держави - В. І. Ленін. Невдовзі фактичним лідером держави став генеральний секретар ЦК Йосип Сталін. Він зумів перетворити цю фактично технічну посаду у ключову.. Паралельно йшла боротьба за владу з його найзапеклішим політичним противником, Левом Троцьким. З приходом до влади Сталіна СРСР поступово стає тоталітарною державою.

- Троцький був головним опонентом Сталіна. В середині 1920-х років до нього приєдналися Зінов'єв і Каменєв, які після розгрому Сталіном т.зв. «Нової опозиції» стрімко втрачали владу. В липні-жовтні 1926 Троцький був головним опонентом Сталіна. В середині 1920-х років до нього приєдналися Зінов'єв і Каменєв, які після розгрому Сталіном т.зв. «Нової опозиції» стрімко втрачали владу. В липні-жовтні 1926 року Троцький, Зінов'єв, Каменєв були виключені з політбюро. Проти «троцькістів» і «зінов'євців» почалися справжні гоніння і репресії. В лютому 1929 р. Троцький був видворений за межі СРСР, а 1940 Троцький був головним опонентом Сталіна. В середині 1920-х років до нього приєдналися Зінов'єв і Каменєв, які після розгрому Сталіном т.зв. «Нової опозиції» стрімко втрачали

ЕПОХА СТАЛІНІЗМУ

1. Велика Індустріалізація
2. Колективізація господарств
3. Голодомор 1932-1933 рр.
4. Культурна революція

СТАЛІНСЬКА ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЯ

- I п'ятирічка (1928 -1932)
- II п'ятирічка (1933 – 1937)
- III п'ятирічка (1938- 1942)
- Розпочалася I п'ятирічка (1928/1929-1932 рр.). її основне завдання полягало в тому, щоб «наздогнати і перегнати західні країни завдяки розвитку важкої промисловості»
- Збудовано ХТЗ , Дніпрогес Урало-Кузнецький комбінат.

ОСОБЛИВОСТІ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ

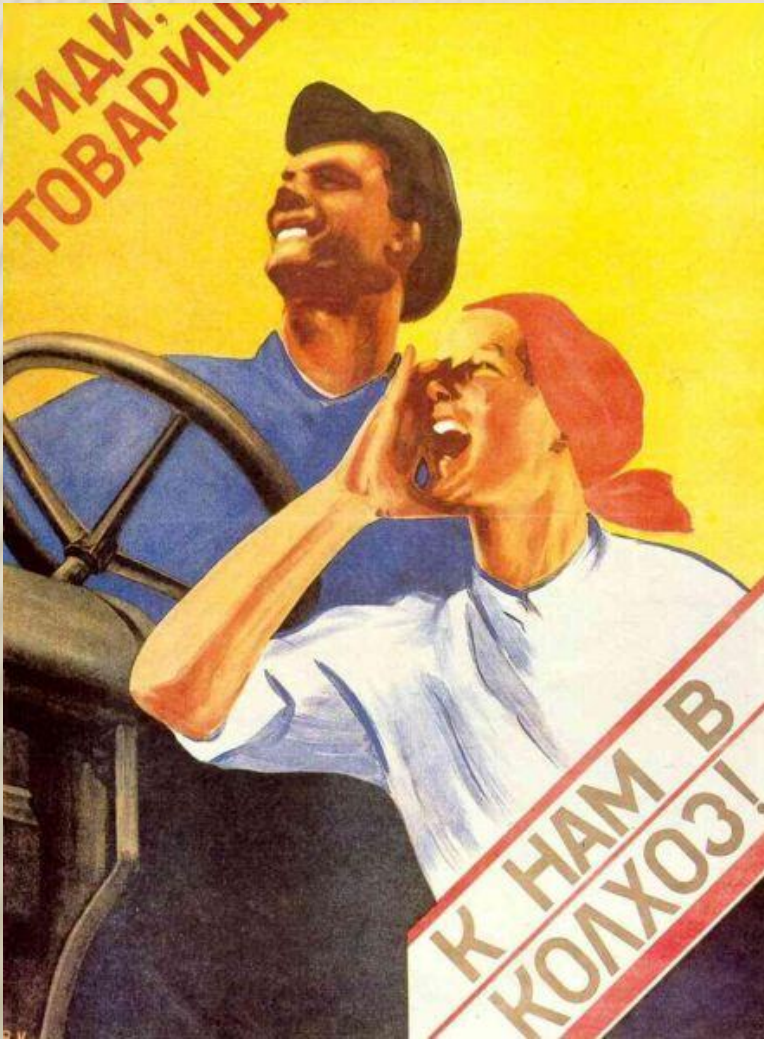
- головними джерелами накопичення коштів для індустріалізації стали: «перекачування» коштів із села в місто; із легкої та харчової у важку промисловість; збільшення податків; випуск паперових грошей, не забезпечених золотом; розширення продажу горілки; збільшення вивозу за кордон нафти, лісу, хутра та хліба;
- джерелами індустріалізації стала фактично неоплачена праця робітників і особливо селян; експлуатації багатьох мільйонів в'язнів ГУЛАГУ;
- надвисокі темпи індустріалізації, які пояснювалися керівництвом СРСР необхідністю зміцнення обороноздатності країни перед зростаючою зовнішньою загрозою;
- першочергова увага приділялася розвитку підприємств військового призначення, мілітаризація економіки;
- намагання радянського керівництва на чолі із Й. Сталіним продемонструвати перед усім світом переваги соціалізму над капіталізмом;
- величезні за масштабами перетворення здійснювалися на гігантській території, а це ставило питання про розвиток інфраструктури стан якої значною мірою не відповідав потребам;

ЦІЛІ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ

- Основними цілями індустріалізації в СРСР проголошувалися:
- забезпечення економічної самостійності і незалежності СРСР;
- ліквідація техніко-економічної відсталості країни, модернізація промисловості;
- створення технічної бази для модернізації сільського господарства;
- розвиток нових галузей промисловості;
- зміцнення обороноздатності країни, створення військово-промислового комплексу;
- стимулювання неухильного зростання продуктивності праці і на цій основі підвищення матеріального добробуту і культурного рівня трудящих.

ГОЛОВНІ ОСОБЛИВОСТІ РАДЯНСЬКОЇ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ:

КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ

- ❑ січень 1930: Кампанія суцільної колективізації, закриття сільських церков.
- ❑ 1 березня 1 березня 1930: Перший устав сільськогосподарської артелі 30 липня 30 липня 1930: Ліквідація сільської громади
- ❑ 11 серпня 11 серпня 1930: Резолюція ЦК про обов'язкову початкову освіту..
- ❑ 30 червня 30 червня 1931: Закон про відходи..
- ❑ 20 травня 20 травня 1932: Закон, який дозволив селянам торгувати
- ❑ 7 серпня 7 серпня 1932: Закон про охорону соціалістичної власності
- ❑ зима 1932: Початок голоду в основних хліборобних регіонах СРСР «Закон про п'ять колосків»
- ❑ Фактично, метою було перетворення всієї робочої сили Фактично, метою було перетворення всієї робочої сили села, а також міста, на робітників державних

ГОЛОДОМОР 1932-1933

- Рішенням Політбюро ЦК ВКП(б) від 22 жовтня 1932 року в основних хлібозаготівельних регіонах створені Надзвичайні хлібозаготівельні комісії (НХК).
- НХК були створені на Північному Кавказі Північному Кавказ (Лазар Каганович)
- Та на Поволжі Поволжі (Павло Постишев)
- Керував хлібозаготівельною компанією - Станіслав Вікентійович Косіор.
- Косіор — безпосередній організатор і виконавець політики фізичного і духовного геноциду українського народу, організації штучного голодомору Косіор — безпосередній організатор і виконавець політики фізичного і духовного геноциду українського народу, організації штучного голодомору 1932 Косіор — безпосередній організатор і виконавець політики фізичного і духовного геноциду українського народу, організації штучного голодомору 1932—1933 в Україні.
- За часів Косіора було піддано репресіям або доведено до

КУЛЬТУРНА РЕВОЛЮЦІЯ

□ ЛІТЕРАТУРА:

- Після прийняття в квітні 1932 р. постанови ЦК ВКП(б) "Про перебудову літературно-художніх організацій" творчість митців підпадала під контроль партії.
- Саме в цей час широко відомими стають імена поетів П. Тичини, М. Рильського, В. Сосюри, А. Малишка, М. Бажана, прозаїків А. Головка, Н. Рибака, П. Панча, Ю. Яновського.

□ ОСВІТА:

- З осені 1930 р. Розпочалося впровадження всеобучу. Доводилося одночасно розв'язувати проблеми створення підручників, будівництва шкільних приміщень, підготовки кадрів.

- З 1932 р. запроваджувалася єдина структура загальноосвітньої школи:

початкова (I — IV класи), неповна середня (I — VII) і середня (I — X).
- Еталоном для розробки шкільного курсу вітчизняної історії з 1938 р. став сталінський «Короткий курс історії ВКП(б)».
- **НАУКА:**
- Під жорстким пресом терору опинилися науковці в Україні., Незважаючи на це, окремі вчені й колективи досягли вагомих успіхів в галузі фізики, математики, електрозварювання, біохімії і медицини. У 30-х роках в науково-дослідних установах України працювали відомі вчені: **О. Богомолець, І. Курчатова, Л. Ландау, О. Палладій, М. Стражеско, М. Холодний.**

АЛЕ БЕЗЗАПЕРЕЧНИМ СИМВОВЛОМ РЕВОЛЮЦІЇ Є:

- ▣ Емблема «серп і молот»
була встановлена
урядовим рішенням
наприкінці березня –
початку квітня 1918 року
і затверджена V з'їздом
Рад 10 липня 1918.
Вперше змальована на
державному друці
Раднаркому РРФСР 26
липня 1918 р.

